

טבילה והגעלה בשבת ויו"ט

ביצה יח, א

מטבילין ... כלים מלפני השבת ואדם בשבת ... מדליין בדלי טמא והוא טהור (אין הכל יודעים שהדלי טמא והרואה אומר לשאוב מים הללו היה צריך, רש"י) ... רבא אמר מפני שנראה כמתקן כלי. אי הכי אדם נמי אדם נראה כמיקר.

שוע"ר סי' שב

ה דרך האומנים העושים כלי מתכת להכות בפטיש על הכלי אחר שנגמר כדי להשוות עקמימותו בהכאה זו, והכאה זו היא גמר מלאכת הכלי, והוא אב מלאכה שהיתה בכלי המשכן. וכל העושה שום דבר שהוא גמר עשיית הכלי ותיקונו הרי גמר זה נחשב למלאכה, והוא תולדות מכה בפטיש שהיה במשכן ... וכן כל העושה איזה תיקון לכלי הרי תיקון זה נחשב למלאכה וחייב.

שוע"ר סי' שיד

א חבית של חרס ... שנשברה ודיבק שבריה בזפת, מותר לשברה בשבת בין ביד בין בכלי כדי ליקח מה שבתוכה, ואין בה משום סתירה, מפני שאינה בנין גמור. ובלבד שלא יתכוין לנקבה נקב יפה שיהא לה לפתח נאה, שאם כן הרי הוא מתקן כלי וחייב משום מכה בפטיש כמו שיתבאר. אבל כשאינו מתכוין לכך מותר. ולא גזרו שמא יתכוין לכך מפני שחבית השבורה ודבוקה בזפת היא גרועה בעינינו ואינו חושש עליה כשחוזר ושוברה לתקן לה פתח נאה.

שוע"ר סי' שכג

ח להטביל כלי חדש בשבת ... אסרוהו חכמים מפני שדומה למתקן כלי ממש שהוא אב מלאכה ... ואם הוא כלי שראוי למלאות בו מים, ימלאנו מים מן המקוה ועלתה לו טבילה, ואינו נראה כמתקן, מפני שאין הדבר ניכר שמתכוין להטבילו, שהרואה אומר לשאוב מים הללו היה צריך.

שוע"ר סי' שכו

א אסרו חכמים לרחוץ כל גופו או רובו בחמין בין אם הם בכלי בין אם הם בקרקע אפילו הוחמו מערב שבת מפני הבלנים שהיו מחמין בשבת ואמרו מערב שבת החמנו.

ז אדם מותר לטבול מטומאתו בשבת אפילו הצריך טבילה מן התורה כגון נדה וכיוצא בהם מפני שאינו נראה כמתקן אלא כיורד להקר. ואפילו טובל במים סרוחים שאין דרך להקר בהם, ואפילו בימות הגשמים שאין דרך להקר כלל, מכל מקום פעמים שאדם מלוכלך בטיט וצואה ורוחץ אפילו בימות הגשמים, ואפילו במים סרוחים, כדי להעביר הטיט והצואה מעליו.

שוע"ר סי' שמ

יז אם על ידי זה מתקנו להשתמש בו איזה תשמיש חייב משום תיקון כלי ... לפיכך אין שוברין את החרס ואין קורעין את הנייר המותרים בטלטול כדי להשתמש בהם איזה תשמיש מפני שהוא כמתקן כלי.

שוע"ר סי' תקב

ט אסור לבשל בקדרה חדשה של חרס ביום טוב, מפני שעל ידי בישול הראשון הן מתחזקין ומתקשין ומחזיקין מים בטוב, וזהו גמר תיקון עשייתן, ואסור משום תולדת מכה בפטיש, שהוא גמר מלאכה של כל דבר ודבר.

שוע"ר סי' תקט

י כלי הצריך הגעלה או ליבון אסור להגעילו או ללבנו ביו"ט מפני שהוא מתקן כלי ביו"ט. יא מותר ללבן ביו"ט כלי ברזל שאפו בו מאכל של גבינה כדי לאפות בו ביום מאכל של בשר, אע"פ שהיה אפשר ללבנו מערב יום טוב, לפי שאינו ניכר שמתקן כלי. אלא הוא מחממו כדי לאפות בו ובלבד שמיד שיעבירו מן האש יתן בו המאכל של בשר אבל אם יצטנן הכלי ואח"כ ילבנו שנית כדי לאפות בו א"כ הרי ליבון הראשון לא היה רק להכשירו ונמצא עשה הבערה כדי לתקן כלי ביו"ט.